

KÁLLAI ERNŐ MŰVÉSZETTÖRTÉNELMI-MŰKRITIKUSI ÖSZTÖNDÍJ, 2018

ÉV VÉGI BESZÁMOLÓ - REZÜMÉ

HINCZ GYULA ÉLETMŰKUTATÁS

DUDÁS BARBARA (I. ÉVFOLYAM)

A 2018. évi Kállai Ernő művészettörténelmi-műkritikai ösztöndíjra Hincz Gyula (1904-1986) életművének kutatásával és rehabilitálásával pályáztam. 2016 tavasza és 2018 ősze között a váci Tragor Ignác Múzeum muzeológusaként dolgoztam, itt találkoztam először Hincz Gyula Vácra került hagyatékának több száz darabjával.

Kállai ösztöndíjas kutatásom elsődleges célja volt felmérni és megismerni azt az önmagában is elképesztő léptékű – a váci anyagon bőven túlmutató – műtárgy halmazt, melyet a művész közel hat évtizeden át tartó gazdag életútja során létrehozott. Hamar kirajzolódott, hogy a Vácon található gyűjtemény csupán a jéghegy csúcsa, az életmű más darabjai(nak ismerete) nélkül csak igen hiányosan értelmezhető. A kutatómunka első fázisában igyekeztem a lehető legtöbb életrajzi adatot összegyűjteni a művésztől, a már meglévőket pedig pontosítani, számos katalógusban, kiadványban ugyanis egymásnak ellentmondó vagy pontatlan évszámok, kiállítási információk szerepeltek. Fontos alap-forrás egy, Losonci Miklós által írt és szerkesztett, Hincz Gyula munkásságát feldolgozó, 1989-ben megjelent „szövegkönyv” – melynek lábjegyzeteiből többek között az is kiderül, hogy a művész több írásos feljegyzését, jegyzetét és valószínűleg egyéb dokumentumot is átadhatott Losoncinak egy készülő monográfiához. Ezek az anyagok – Losonci szerteágazó életművének többi dokumentuma között – jelenleg is özvegyénél, a festő Losonci Lillánál találhatóak, jelenleg sajnos nem kutathatóak.

Birtokomba került azonban a Hincz halála után, 1987-ben, dr. Sinkó Katalin által készített hagyatéki felmérés teljes jegyzéke, mely nagy segítség lehet egy esetleges oeuvre katalógus összeállításakor. A kutatás legidőigényesebb eleme az országszerte szétszóródott életmű darabjainak felkutatása, lehetőség szerint személyes megtekintése és fotódokumentációja volt. A munka ezen részét nem tekintem befejezettnek, a Hincz-cel kapcsolatba hozható hazai intézmények, gyűjtemények száma még várhatóan bővülni fog. Az intézményekbe az esetek nagy többségében a hagyatéki szétosztásakor kerültek művek 1989-90 körül, ezen kívül jellemzően a Művészeti Alap vásárlásaiból a 60-as, 70-es években, valamint egy-egy nagyobb önálló kiállítást követően (a Magyar Nemzeti Múzeumban pl. a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban 1984-ben rendezett grafikai kiállításának anyaga található.)

A kutatómunka során bekapcsolódtam a Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár 1971. *Párhuzamos különidők* című időszak kiállításának (megtekinthető 2018. október 13 – 2019. február 28 között) előzetes munkálataiba is, a kiállításnak ugyanis Hincz Gyula 1970-es Velencei Biennálés és 1971-es BTM-es szereplése is szerves része. A kiállításon szerepel többek között egy olyan 1:1 léptékű, korábban azonosítatlan gobelin vázlat is, melyet az ösztöndíjas időszak folyamán sikerült beazonosítani a váci gyűjteményben.

Szintén részt vettem a Miskolci Galéria *Szigorúan ellenőrzött nyomatok. A magyar sokszorosított grafika 1945 – 1961 között* című kiállításához (megtekinthető: 2018. szeptember 21 – november 24 között) kapcsolódó szakmai konferencián is, ahol Hincz 1957-58-as ázsiai utazásának kontextusáról, illetve az ott készült útirajzok későbbi felhasználásáról tartottam előadást.

Az ösztöndíjas időszakban több publikációm is megjelent a Műértő és az Új Művészet hasábjain, illetve kézirat formájában elkészült néhány tanulmánykötetben hamarosan megjelenő írásom is, melyek közül a kutatási témámhoz a következők kapcsolódnak:

- *A nagy szintézis nyomában – Hincz Gyula életműkutatás*, Műértő, 2018. november, 12-13.
- *A diadal útján – Hincz Gyula szereplése a XXXV. Velencei Biennálén és a Budapesti Történeti Múzeumban*, kézirat (megjelenik a Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár 1971. *Párhuzamos különidők* című időszak kiállításának katalógusában magyar nyelven, valamint angol fordításban a <http://mezosfera.org/> oldalon)
- *A Távol-Kelet ígézetében – Hincz Gyula ázsiai utazása(i)nak grafikai lenyomata*, konferencia előadás, elhangzott a *Szigorúan ellenőrzött nyomatok. A magyar sokszorosított grafika 1945 – 1961 között* című kiállítás apropóján rendezett konferencián, HOM – Miskolci Galéria, 2018. november 8. (szerkesztett változata megjelenik a 2019-re tervezett konferencia kötetben)

DUDÁS BARBARA

2018. december 1.